

MEKLING FØRTE FREM: Klage om lakseoppdrett avsluttet i nytt OECD-organ

Naturvernforbundet, Forum for Utvikling og Miljø og Cermaq ASA er enige om en felles erklæring om basis for bærekraftig oppdrett. Erklæringen setter sluttstrek for en mer enn to år gammel klagesak om norsk oppdrett i Chile og Canada.

Avtalen kom i havn etter mekling i det nye Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv, Norges Kontaktpunkt for OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Naturvernforbundet og ForUM klaget Cermaq inn for påstander om å ha opptrådt i strid med OECDs retningslinjer. Cermaq aviste disse påstandene. Nå er partene enige om en felles erklæring som fremhever betydningen av bærekraftig bruk av naturressursene for oppdrettsnæringens framtid og selskapets samfunnsansvar framover og for videre kontakt mellom organisasjonene og selskapet.

Lært fra Chile

- Vi erkjenner at oppdrettsnæringen i Chile, inkludert Cermaqs oppdrettsvirksomhet, ikke var bærekraftig slik den ble drevet før fiskehelsekrisen i 2007. Vi har lært av kollapsen i Chile, og gjennomført en rekke konkrete forbedringer, sier styreleder Bård Mikkelsen i Cermaq ASA.

Vi er svært glade for at denne prosessen endte med en konstruktiv dialog, som alle parter er innstilt på å videreføre, sier han.

Naturvernforbundet og ForUM anerkjenner at Cermaq har tatt lærdom av krisen i Chile.

- Vi ser at Cermaq har gjennomført positive endringer i rutine for å forebygge fiske sykdom både i Chile og i Cermaqs globale virksomhet, sier styreleder Lars Haltbrekken i Naturvernforbundet.

Styreleder i ForUM, Andrew P. Kroglund understreker betydningen av avtalen.

- Vi er også svært fornøyd med at Cermaq gjennom felleserklæringen forplikter seg til å respektere urfolkens rettigheter i alle områder de har virksomhet, sier han.

Felleserklæringen beskriver blant annet hvordan Cermaq vil videreføre respekt for føre var-prinsippet, urfolksrettigheter, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og bærekraftsrapportering. Felleserklæringen anerkjenner også, etter fiskehelsekrisen i Chile, at Cermaq har bidratt til kunnskapsutvikling for å gjøre næringen mer bærekraftig.

Det er enighet om at det ble fremmet påstander i klagen som er tilbakevist. Partene er også enige i at kontakt skal baseres på gjensidig tillit og avklaring av faktiske forhold.

Mekling førte frem

Klagesaken ble levert i mai 2009. I mars 2011 ble Kontaktpunktet omorganisert, og gjort uavhengig av regjeringen. Det nye Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv overtok formelt saken 30. mars 2011. Kontaktpunktet innhentet omfattende tilleggsinformasjon fra partene. Klagerne mener det fortsatt er klagepunkter hvor en uavhengig utredning kunne gitt en bedre opplysning av saken. Kontaktpunktet har vurdert det slik at de vesentligste sidene av saken, særlig de som er angår miljø, er godt nok belyst blant annet gjennom en utredning fra Havforskningsinstituttet. Av ressurs- og effektivitetshensyn har kontaktpunktet ikke funnet det hensiktsmessig å iverksette ytterligere utredninger. I midten av april ble partene samlet og tilbudt mekling.

- Partene har deltatt i en viktig prosess for å løse tvister om næringslivets ansvar for menneskerettigheter og miljøhensyn, sier Kontaktpunktets leder, professor og dekan Hans Petter Graver (Universitetet i Oslo).

Til tross for at alle OECD-land har et tilsvarende Kontaktpunkt, finnes svært få eksempler på liknende felleserklæringer.

Norges Kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv

OECDs retningslinjer er anbefalinger om hvordan bedrifter i internasjonal handel og produksjon skal håndtere blant annet menneskerettigheter og miljøhensyn. Alle OECD-land er forpliktet til å ha nasjonale kontaktpunkt for å behandle påstander om brudd på OECDs retningslinjer. Klagerne foretrakk at det norske kontaktpunktet håndterte saken fordi de ønsket en holdningsendring i selskapet i forhold til sine

operasjoner i utlandet. Cermaq sa seg enige i at klagen skulle håndteres av det norske kontaktpunktet, og det gjorde også det norske, chilenske og kanadiske nasjonale kontaktpunktet.

Kontaktpunktet er ingen juridisk instans, men kan vurdere hvorvidt en bedrift har opptrådt i strid med retningslinjene for ansvarlig næringsliv.

Norges kontaktpunkt er finansiert av og administrativt underlagt Utenriksdepartementet, men faglig uavhengig av regjeringen.